

Az International Law Associaton magyar csoportjának és a Budapesti Ügyvédi Körnek 1930. évi május hó 7-én tartott együttes ülésén Dr. Szász István előadást tartott „az alkalmazandó jog meghatározásáról a nemzetközi vételi szerződéseknél.” Előadó, miután a kérdés irodalmát és az egyes államok tételes törvényi rendelkezéseit és bírói gyakorlatát röviden ismertette, azt a nehéz és gyakorlati szempontból igen fontos kérdést igyekezett megoldani, hogy de lege ferenda miképpen kell meghatározni a nemzetközi vonatkozásokkal rendelkező vételi szerződésekre alkalmazandó jogot. Először is kimutatta, hogy egy és ugyanarra a szerződésre — amennyiben a szerződés anyagi érvényessége és jogi hatásai jönnek tekintetbe — elvileg mindég egy jogot kell alkalmazni. A jogalkalmazás egységének alapelve alól, amely úgy gyakorlati, mint elméleti szempontokból is feltétlenül tiszteletben tartandó, csupán három kivételt szabad elismerni, a megvizsgálás helyének joga javára. Ezek a kivételek: a) az áru megvizsgálásának a módja; b) az áru minőségi hiányaira vonatkozó értesítések módja, minden olyan értesítés módja, amelynek tárgya az áru szolgáltatásának a szerződés rendelkezéseivel meg nem egyezése; c) az áru átvétele megtagadásának, az áru rendelkezésre bocsátásának, ideiglenes megőrzésének, fenntartások közlésének a módja. Ezután az előadó rátért az alkalmazandó jog meghatározása különböző módszereinek ismertetésére. Szerinte sem a szintetikus, sem az analitikus, sem a kazuista módszer nem helyes egymagában véve, hanem kombinálni kell a szintetikus és az analitikus módszert. Meg kell vizsgálni az egyes leggyakrabban előforduló kötelmi szerződéstípusok jogi természetét és mindegyikre azt a jogot kell irányadónak tekinteni, amely az illető kötelmi szerződéstípus jogi természetének a legjobban megfelel. Minthogy azonban a kötelmi szerződések nincsenek taxative szabályozva, szükség van szintézisre, általános elvek felállítására is, amelyeknek segítségével meghatározhatjuk az alkalmazandó jogot a kötelmi szerződések azon nagy csoportjánál, amelyeknek különös jogi természetére nem lehettünk tekintettel. Ez az általános elv a vételi szerződéseknél az eladó jogának az alkalmazása. Ez alól az elv alól fontos kivételeket kell megállapítani a vevő jogának javára. A vevő joga minél tágabb körben alkalmazandó. Ez alkalmazandó, ha a vevő országában jött létre a szerződés, ha ott van tárolva az áru és ha ott van a teljesítési hely. Ezek mellett az általános elvek mellett külön, önálló elvek szerint kell meghatározni a vétel egyes különös nemeinél az alkalmazandó jogot: így az ingatlanvételnél, a tőzsdén és árverésen kötött vételnél, az állammal, hatósággal kötött vételnél, örökség vételnél, lajstromozott hajó és légi jármű, kereskedelmi üzlet, ujságvállalat, ipari és szellemi tulajdon vételnél stb.